

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula XIII. Tota natura generis continetur in qualibet specie

urn:nbn:de:bsz:31-102400

habet naturam ratione distinctam & præcisi-
sam à naturis hominis & bruti, & propterea
aliquò modò diversam, & est genus hominis
& bruti. Quando dico: *Aliqua scientia con-*
templativa est genus trium illarum scientiarum,
aut *aliquod animal est genus hominis & bruti;*
scientia & animal sumuntur seu supponun-
tur *personaliter*, & quidem *disjunctivè*, & sunt
propositiones falsæ. At cum dico: *Scientia*
contemplativa est genus, animal est genus, suppo-
nuntur *simpliciter* & sunt propositiones ve-
ræ: quæ facilè capit, cui doctrina supposi-
tionum nota est.

REGULA XIII.

*Tota natura generis continetur in quâ-
libet specie.*

I. Utitur & hõc Pererius ad probandum
id, quod propositione præcedenti probare
voluit. Ita enim argumentatur:

*Tota natura generis continetur in qualibet
specie.*

*Sed universa cognitio speculativa non conti-
netur in unaquaque scientia. Metaphysi-
ca nimirum, Physica & disciplinis Mathe-
maticis: alioquin quælibet specularetur
omne ens, vel omnes res, quæ cadere
possunt sub speculativam.*

E. scientia contemplativa non est genus earum.

TT 5

II. Nos

II. Nos notamus I. Regulam non loqui de naturâ generis *formaliter sumti*, sive, ut *genus est*, & significatur hâc nozione generis: Nam natura generis ita sumti nihil aliud est, quàm aliquid posse prædicari in quid de omnibus speciebus sub se contentis; at hæc natura non competit speciei, aut ipsi inest, quia nulla species prædicatur de omnibus speciebus sub genere contentis, sicut manifestum est. Loquitur ergò Regula de genere materialiter seu pro re substratâ sumto, & sic ejus veritas jam patet ex Reg. VI. VIII. & præced. Ita tota natura animalis continetur in homine, tota in leone, & cæteris.

III. II. Notamus, aliud esse dicere tota natura scientia contemplativa, aliud *universa scientia seu cognitio contemplativa*. Prius importat omnia prædicata, quæ ad essentiam scientiæ contemplativæ requiruntur: quemadmodum tota natura animalis est *corpus animatum sentiens*, quia hæc omnia prædicata essentiam animalis complect: unde tota natura animalis continetur in homine, quia hoc totum *corpus animatum sentiens* in homine reperitur, & de eò prædicatur. Tota natura scientiæ contemplativæ juxta Pererium, ut præced. Reg. vidimus, est, quod sit scientia talis, quæ res subjectas doceat tantùm scire. At hæc tota natura competit cuilibet scientiæ

aiz

tiz: nar
tummo
discipli
nempè
impor
omniur
quòcur
dente.
cognit
unâqu
probat
laretur
tes. Ita
ri, ali
ris con
coloris
in albe
coloris
IV.
Pereri
v.g. sci
tio su
eum de
entia,
ficienti
funit
netur
na Per
& præ

iz: nam Physica docet res sibi subjectas tantummodò scire; similiter & Metaphysica, & disciplina Mathematicæ. Posterius autem, nempe *universa scientia seu cognitio speculativa* importat extensionem & aggregationem, omnium notitiarum contemplativarum de quòcunque objectò sub speculationem cadente. Quod jam dicit Pererius, universam cognitionem speculativam non contineri in unàquàque scientiâ, verum est, idque rectè probat inde, quod altoquin qualibet specularetur omnes res sub speculationem cadentes. Ita aliud est, si dicam: *Tota natura coloris, aliud universus color.* Tota natura coloris continetur in albedine, & quâlibet specie coloris; sed universus color non continetur in albedine, quia in eâ nigredo & aliæ species coloris non continentur.

IV. Patet ergò, vehementer hallucinari Pererium, dum hæc duo: *Tota natura generis* v.g. scientiæ contemplativæ & *universa cognitio sive scientia contemplativa* confundit, & cum debuerat ita subsumere: *Tota natura scientiæ, contemplativa non continetur in quâlibet scientiâ*, quod quidem falsum fuisset, ita subsumit: *Universa cognitio speculativa non continetur in quâlibet scientiâ.* Et certè si doctrina Pererii & ratio argumentâdi, quàm in hæc & præced. Reg. proposuimus, vera & legitima

ma esset, nullum omninò daretur genus in ullâ re, sed natura generis & specierum planè tolleretur.

REGULA XIV.

Nulla species habet aliquid, quod repugnet generi. Ex IV. Top. cap. III.

§. 1.

I. Rationem dat Aristoteles, quia nimirum si aliquid competeret speciei, quod repugnet generi, cum genus necessario & perpetuò insit speciei, contraria sive repugnantia essent in eodem. Congregatio igitur e. c. non est genus generationis, quia aliqua generatio fit segregatione, quæ segregatio est contraria congregationi: quando enim ex aquâ generatur aër, fit separatio & segregatio partium aquæ.

II. Dicunt nonnulli, intelligendum id esse de eo, quod per se fit, existimantes, per accidens posse aliquid competere speciei, quod generi repugnet: quemadmodum in animalibus ex putridâ materiâ genitis fit defectus, ratione cuius non possit potentia generandi, quæ ipsi competit, ut animantia sunt, traduci in actum, quâ de re vide Zabarellam de facult. anima Cap. XI.

III. Verùm cum, ut contraria seu repugnantia prædicentur de eodem, nec per se
nec

nec pe
per ac
quod
tu an
rum a
non re
anima
re suas
turâ, l
specie
tiam i
quod
bus &
riò cor
anima
mninò
sopho

Neceff

I. A
genus,
Item:
contra
quo aff
quam

II.
midia